

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby

AUTORSKÁ KNIHA – KONCEPT

Bakalářská práce

Autor práce: Anna Daňková
Studijní program: Grafická a intermediální tvorba
Vedoucí práce: MgA. Petr Hůza
Oponent práce: Mgr. et MgA. Klára Zářecká, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Anna Daňková
Studium:	P20P0697
Studijní program:	B0114A310003 Grafická a intermediální tvorba
Studijní obor:	Grafická a intermediální tvorba
Název bakalářské práce:	Autorská kniha - koncept
Název bakalářské práce AJ:	Author's book - concept

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se bude zabývat autorskou knihou o historii města Čáslavi v digitální kresbě. Práce je zaměřena na historický vývoj nejvýznamnějších míst a staveb starobylé Čáslavi. Teoretická část uvede popis historického vývoje míst, staveb a autory, kteří se na dějinných proměnách podíleli. Praktickou část bude tvořit soubor ilustrací vytvořených technikou digitální kresby.

SEDLÁČEK, August. *Děje města Čáslavě*. V Praze: [s.n.], 1874.

WIGAN, Mark. *Umění ilustrace: vizuální myšlení*. Brno: Computer Press, 2010. Základy designu. ISBN 9788025129708.

NOVÁKOVÁ, Drahomíra. *Čáslav: proměny města*. Čáslav: Město Čáslav ve spolupráci s Městským muzeem a knihovnou, 2013. ISBN 978-80-260-3823-8.

SAMARA, Timothy. *Grafický design: základní pravidla a způsoby jejich porušování*. Druhé vydání aktualizované a rozšířené. Přeložil Patricie RŮŽIČKOVÁ. V Praze: Slovart, 2016. ISBN 978-80-7529-046-5.

Zadávací pracoviště:	Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	MgA. Petr Hůza
Oponent:	Mgr. et Mgr. Klára Zářecká, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	28.10.2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Autorská kniha – koncept“ vypracovala samostatně pod vedením vedoucího práce MgA. Petra Hůzy a řádně citovala a uvedla všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

.....

Poděkování

Chci poděkovat především svému příteli a kolegovi Mgr. Filipovi Velímskému Ph.D. za přátelskou pomoc a za možnost nahlédnutí do soukromých sbírek, díky kterým jsem mohla kvalitně zpracovat svou závěrečnou práci. Dále také svému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Petru Hůzovi za veškeré rady, připomínky a trpělivost, kterou mi věnoval.

Anotace

DAŇKOVÁ, Anna. *Autorská kniha – Koncept*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2023. 43 s. Bakalářská práce.

Tématem bakalářské práce je autorská kniha – koncept zaměřený na vývoj a proměny nejvýznamnějších míst a památek města Čáslavi. Práce obsahuje teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou charakterizovány zásadní historické události a jejich vlivy na současnou podobu jednotlivých míst. Taktéž upozorňuje na konkrétní zakladatele, architekty a umělce, kteří se zasloužili o jejich vznik. Také krále a bojovníky, kteří svým působením již v dávné době usměrňovali vývoj jednotlivých oblastí k současné estetické či praktické podobě. Dále jsou zmíněny vybrané grafické techniky a autorská kniha.

V praktické části je popsán samotný vývoj a tvorba autorské knihy. Od inspirace k volbě tématu, přes přípravu po realizaci. Výsledkem práce je soubor ilustrací, které zaznamenávají estetické proměny míst napříč časem a jsou doprovázeny textovou, informativní částí. Autorská kniha je historickým průvodcem Čáslavi od prvních dochovaných zmínek až po současnost.

Klíčová slova: Čáslav, historie, architektura, grafika, autorská kniha, ilustrace

Annotation

DAŇKOVÁ, Anna. *Author's book - Concept*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2023. 43 pp. Bachelor Degree Thesis.

The topic of the bachelor thesis is an author's book - a concept focused on the development and transformation of the most important places and monuments of the town of Čáslav. The thesis contains a theoretical and practical part. The theoretical part characterizes the major historical events and their influences on the current appearance of the individual places. It also highlights specific founders, architects and artists who contributed to their creation. But also the kings and warriors who, through their actions in ancient times, have guided the development of each area towards its current aesthetic or practical form. Graphic techniques and the author's book are also described.

The practical part describes the actual development and creation of the author's book. From inspiration to the choice of subject, through preparation to realisation. The result of the work is a set of illustrations that record the aesthetic transformations of places across time and are accompanied by a textual, informative part. The author's book is a historical guide to Čáslav from the first surviving references to the present day.

Keywords: Čáslav, history, architecture, graphics, author's book, illustration

Obsah

Úvod	9
1 Zvolení tématu čáslavské historie	10
2 Královské město Čáslav	10
2.1 Výběr nejvýznamnějších míst, staveb, panovníků a umělců	12
2.2 Hrádek, původní osídlení Čáslavi	12
2.3 Založení města a jeho přesídlení	13
2.4 Přemysl Otakar II.	14
2.5 Jan Žižka	14
2.6 Kostel sv. Petra a Pavla	16
2.7 Otakarova bašta	17
2.8 Dusíkovo divadlo	18
2.9 Městské muzeum	20
3 Grafika	21
3.1 Pojem grafika	21
3.2 Grafické techniky	21
3.3 Technika tisku z výšky	21
3.4 Technika tisku z hloubky	23
3.5 Technika tisku z plochy	24
3.6 Digitální grafika	25
4 Ilustrace	25
4.1 Rozdělení ilustrace	26
4.2 Digitální ilustrace	27
4.3 Zástupci české a světové ilustrace	28
Václav Hollar	28
Michal Bačák	28
Katie Scott	29
5 Autorská kniha	30
5.1 Autoři zabývající se autorskou knihou	30
Julie Kačerovská	30
Květa Pacovská	31
Hervé Tullet	32
6 Praktická část	33

6.1 Volba a zpracování tématu	33
6.2 Výběr technik	34
6.3 Proces tvorby	34
7 Realizace	37
Závěr	38
Seznam použité literatury	40
Seznam internetových zdrojů	41
Seznam obrázků	42

Úvod

Ve své bakalářské práci se zabývám historickým vývojem města Čáslavi. Konkrétně vznikem města, jeho růstem a vývojem. Velkou část věnuji vybrané architektuře, která má bohatou historii a prošla několika zásadními vizuálními změnami. Zaznamenávám jednotlivé architekty, vlivné umělce v oblasti kultury, ale i krále a bojovníky, kteří mají na vybraných stavbách svůj podíl a svými činy se zasloužili o jejich vznik či podobu. Jednotlivé oblasti jsou zachyceny souborem ilustrací, zejména technikou digitální kresby.

Pro grafické zpracování ilustrací jsem zvolila techniku digitální kresby, která je tvořena černobílou lineární stopou. Každá ilustrace obsahuje ve svém šedostupňovém základu vždy jednu malou část, která je zvýrazněná červenou výplní. Význam výběru červené barvy se odvíjí od nejstarší dochované pověsti o vzniku Čáslavi, kdy je jejím hlavním hrdinou datel. Právě jeho zbarvení peří udává zvolenou barevnost celé knihy.

V teoretické části se věnuji především historii Čáslavi. Významným zlomovým dobám a událostem, panovníkům, umělcům v oblasti kultury. Dále také historií grafiky, zejména té digitální, ale zabývám se i dalšími technikami, které jsem zvolila pro zpracování své autorské knihy.

Cílem mé bakalářské práce je vytvořit kompaktní knihu, která bude dějinným průvodcem města a výběrem nejzásadnějších informací ke konkrétním oblastem se pro čtenáře stane přehledným, informativním i zajímavostním zdrojem s určitou lehkostí.

1 Zvolení tématu čáslavské historie

Ještě před konkrétním zvolení tématu bakalářské práce jsem se zabývala myšlenkou, že chci celou práci skládat z technik, které mi jsou nejbližší a promítnout je do ilustrací. Vidinou bylo nejen důkladné zpracování po estetické stránce, ale chtěla jsem propojit oblast umění s naučným odkazem a najít pro toto spojení vhodné téma, které je mi po vnitřní stránce blízké a mohlo by mít později širší využití. To mě přivedlo k uvažování nad městem Čáslav, ve kterém jsem vyrůstala a doteď k němu mám blízký vztah.

Začala jsem shromažďovat informace o vydaných publikacích s čáslavskou historií, jakým způsobem jsou zpracovány a zda by má myšlenka nebyla pouhou reprodukcí něčeho, co již někdo přede mnou vytvořil.

Kromě obsáhlých knih popisujících podrobnou historii vzniku Čáslavi a její významné představitele, jsem narazila na fakt, že se žádná z nich nepodobá mé představě a to bylo pro mě rázem výzvou a jasným směřováním mé bakalářské práce. Vytvořit ilustrovanou knihu s tématem čáslavské historie, která bude estetickým, naučným a zajímavostním zdrojem pro její čtenáře.

Začala jsem shánět knihy s čáslavskou tematikou a shromažďovat co nejvíce informací ke své práci. Rozhodla jsem se oslovit i místní architekty a historiky, kteří mi poskytlí dokumenty ze svých archivů včetně dobových fotografií a nákrešů. Rostlo mé přesvědčení o tom, že si město s tak bohatou a zajímavou historií zaslouží věc, která bude přínosným zdrojem pro další generace.

2 Královské město Čáslav

Předtím, než se začnu zabývat hlavním tématem bakalářské práce, je na místě stručně představit historickou křivku Čáslavi. Královské město Čáslav se nachází ve Středočeském kraji v těsné blízkosti Kutné Hory. Bylo založeno v roce 1264 za vlády Přemysla Otakara II. V polovině 13. století byla Čáslav na jedné z hlavních zemských stezek, které spojovaly Čechy a Moravu.

První dochované zmínky o osídlení plochy se však datují od období počátku neolitu, tzn. 6. až 5. stol. př. n. l.. Prvopočáteční osídlení se připisuje oblasti zvané Hrádek, který byl bohatým archeologickým nalezištěm a dle zdejších nálezů víme, že se zde vystřídala velká řada pravěkých kultur. V 10. století byl Hrádek centrem Slavníkovců a počátkem 11. století se stal centrem přemyslovské provincie.

Území Hrádku však přestalo být svou rozlohou dostačující a tak se centrum přesunulo na území současného historického centra. Je zde dominantní velkoplošné náměstí s vnitřním gotickým půdorysem. Byla zde zbudována radnice, městské domy i původní kostel sv.

Michala, který stál na místě dnešního kostela sv. Petra a Pavla. Město bylo opevněno hradbami se čtyřmi vstupními branami.

Čáslav si prošla řadou zlomových období. V době husitského hnutí v roce 1421 vznikl Čáslavský sněm, který stanovil dvacetičlennou zemskou vládu, do které byl mimo jiné zvolen i husitský bojovník a vojevůdce Jan Žižka z Trocnova, který je s městem dodnes úzce spjatý. Je po něm pojmenováno zdejší náměstí, stojí zde jeho socha od nejvýznamnějšího sochaře přelomu 19. a 20. století Josefa Václava Myslbeka a je mu věnována i jedna ze síní čáslavské radnice, kde jsou uchovány jeho zbytky ostatků a bojových předmětů.

Čáslav zasáhly i dva velké požáry. První vypukl v roce 1452, kdy díky převážně dřevěným stavbám shořela téměř polovina města. O 100. let později v roce 1522 propukl další požár, který zachvátil celé město. Díky tomu však později došlo k vzestupu v oblasti hospodářství i kultury. Roku 1618 se vlivem probíhající třicetileté války odehrála bitva u Čáslavi. Je označována jako jedna z prvních bitev po začátku stavovského povstání.

V pozdějších dobách, zejména v období renesance a humanismu, došlo v Čáslavi k několika změnám zejména v oblasti školství. V 18. století bylo město významným správním centrem. Bylo zde sídlo Čáslavského kraje, vojenské posádky nebo pošty.

V první polovině 19. století získávala Čáslav úřady s okresní působností, začaly vznikat vzdělávací ústavy, například gymnázium a další školy s odborným zaměřením. Ve druhé polovině 19. století se ke vzdělávacím institucím přidával i vznik ústavů hospodářských. Šlo zejména o zbudování hospodářského družstva, spořitelny či vodárny, plynárny a dalších. Kromě těchto orgánů se začaly stavět i budovy s kulturním, vzdělávacím či archivním účelem. Jedním z nich bylo například zbudování městského muzea, které bylo založeno v roce 1884 velkou zásluhou Klimenta Čermáka, který svou důvěru vložil do rukou architekta Františka Tetřeva. Městské muzeum v Čáslavi patří mezi jedno z nejstarších venkovních muzeí České Republiky.

Dalším významným krokem pro rozvoj kultury v Čáslavi bylo založení Dusíkova divadla, které bylo slavnostně otevřeno veřejnosti v roce 1869 a je pojmenováno podle slavného čáslavského rodáka, skladatele a klavíristy Jana Ladislava Dusíka. S myšlenkou založení divadla přišlo v té době 32 čáslavských občanů, mezi kterými byl například i Rudolf Jablonský. Jednou ze zajímavostí Dusíkova divadla je fakt, že v době kdy Bedřich Smetana poklepal na základní kámen Národního divadla, tak v Dusíkově divadle již probíhaly dokončovací práce. Po slavnostním otevření se hrálo i několik her denně. Zažilo si ale i své pády a to když roku 1911 a 1922 vypukly v objektu rozsáhlé požáry, které způsobily obrovské škody. Druhý požár byl však tak obrovských rozměrů, že z divadla zůstaly pouze čtyři holé stěny a budovalo se znovu prakticky od základu.

V roce 1960 přišla Čáslav o titul okresního města, které převzalo sousední město Kutná Hora. O pár desítek let v roce 2003 se Čáslav stala obcí s rozšířenou působností, což přeneslo tehdy odebrané určité pravomoce zpět do města.

2.1 Výběr nejvýznamnějších míst, staveb, panovníků a umělců

Ve své bakalářské práci se věnuji vybraným oblastem, stavbám, panovníkům a umělcům Čáslavi, kteří se zasloužili o nejvýraznější vývoj historie města po současnost.

Do výběru jsem zařadila tyto oblasti: Hrádek – původní osídlení Čáslavi, Založení města a jeho přesídlení, Přemysl Otakar II., Jan Žižka z Trocnova, Kostel sv. Petra a Pavla, Otakarova bašta, Dusíkova divadlo, Městské muzeum.

Všechny vybrané oblasti lze považovat za jedny z nejzásadnějších vývojových kroků pro město. Každá z nich je připisována určité kategorii, ať už jde o samotný vznik města, jeho růst, kulturu, vzdělávání, náboženství a dalších.

2.2 Hrádek, původní osídlení Čáslavi

Čáslavský Hrádek je územím, které bylo podle doložených nálezů osídleno v době neolitu (6.-5. stol. př.n.l.). Zdejší nálezy čepelových nástrojů, kostí mamuta, nosorožce či soba však odhalují i pravěké stezky lovců, kteří se na tomto území pohybovali již v době paleolitu.

Hrádek může svým tvarem připomínat ostrov. Podlouhlý, oválný výběžek obklopený strmými svahy, které tvoří přírodní opevnění. Ze dvou stran jej obklopovaly vodní plochy.

Jako první osídlili území Hrádku zemědělci. Začali zde budovat stálější příbytky a rozvíjeli zde svou zemědělskou a pasteveckou znalost, která přinesla revoluční změnu způsobu života lidí. Z této doby se při archeologických objevech nacházeli zejména původní zemědělské nástroje, jako například srpy, zrotěrky, motyky, sekery. Díky omezené úrodnosti půdy začali zdejší lidé rozšiřovat svá území pro získání nových polí. Na konci pravěku byl Hrádek řemeslným centrem. Dokládají to nálezy přeslenů, závaží a dalších nástrojů, které sloužily k výrobě tkaniny.

V 9. století našeho letopočtu vzniklo na zdejším území slovanské hradiště, které se s postupem času stalo správním a náboženským centrem. Stála zde dřevěná kaple, kterou později nahradil kostel Panny Marie. Jeho zánik je připisován době husitských válek.

Ve 2. pol. 13. století se na protější vyvýšenině začalo budovat město. Zdejší sídlo následně získává jméno Čáslav a to podle tehdejšího Slavníkovce Čáslava. Když došlo ke zlomení moci Slavníkovců, stává se území centrem Čáslavské provincie, později Čáslavský kraj. Tehdy začal význam Hrádku upadat, ale jeho osídlení nezaniká a stává se majetkem měšťanských rodin.

Hrádek ztratil své osídlení až roku 1870, kdy na jeho vrcholu stály poslední dva domy. Ty však zanikly koncem 19. století, kdy je ještě před jejich pádem stihl zachytit tehdejší malíř Alois Vraný.

Obrázek 1.: Čáslavský Hrádek na dobové kresbě

2.3 Založení města a jeho přesídlení

Když začalo být území čáslavského Hrádku pro místní lid nedostačující svou velikostí, započalo se s budováním nových vesnických osad. Tehdy ještě zárodku budoucího města si všiml Přemysl Otakar II. a nechal v jeho blízkém okolí, východně na blízké vyvýšenině nedaleko samotného Hrádku, vybudovat v roce 1264 nové královské město Čáslav. Jméno zřejmě získalo po tehdejší Slavníkovci Čáslavovi. Jiné pověsti praví, že po mladším bratru sv. Vojtěcha.

Král Přemysl pověřil lokátora Konráda Špitálského, aby začal s budováním města a přivedl do něj nové obyvatele. Příslibem pro ně bylo zrušení daní na určitý čas a Konráda za jeho služby čekala odměna v podobě povýšení na rychtáře.

Jediným starším reliktem byl v té době kostel sv. Michala, který je v současné době součástí kostela sv. Petra a Pavla. Stavební situace města byla velmi ovlivněna právě jeho existencí, neboť se podle něj orientovalo celé budoucí centrum. Areál města byl vymezen hradbami, ze kterých se dochovala pouze třetina. Do města se vstupovalo čtyřmi branami, z nichž je nám dnes nejnámější Brodská brána, ze které se dochovala vysoká věž známá jako Otakarova bašta. Většina městských domů byla postavena ze dřeva, což bylo stěžejní situací pro roky 1452 a 1522, kdy ve městě vypukl požár. Při prvním vyhořela téměř polovina města. Druhý byl však značně ničivější a propadlo mu tehdy celé město. Jak už tomu ale bývá, i zde se vlivem těchto katastrof město následně obnovilo a došlo k jeho hospodářskému a kulturnímu vzestupu. To se ovšem neobešlo bez určitých přerušení, které ovlivnila tehdejší třicetiletá válka, nebo bitva u Čáslavi. Dva švédské vpády roku 1639 a 1643 pak způsobily, že město pustlo, začalo se zadlužovat a to až do 18. století. To se však v období humanismu a renesance začalo lámat a Čáslav opět začala vzkvétat po hospodářské, kulturní a vzdělanostní stránce. Začaly se budovat školy, gymnázium, divadlo, muzeum a další. Čáslav se také stala okresním městem. Rok 1960 ale město o tuto funkci připravil a nahradilo jej nedaleké město Kutná Hora. Čáslav zůstala spádovým centrem a v roce 2003 se stala obcí s rozšířenou působností.

2.4 Přemysl Otakar II.

Přemysl Otakar II. se narodil v roce 1233. Byl druhorozeným synem českého krále Václava I. a jeho manželky Kunhuty Štaufské. Roku 1261 byl korunován pátým českým králem řečeným železným a zlatým. Jeho vláda byla velkým rozmachem v období přemyslovského státu. Snažil se upevňovat panovnickou moc nad úkor šlechty, podporoval rozvoj hospodářství, kolonizaci pohraničních území a byl zakladatelem měst a klášterů. Právě jedním z měst, které král Přemysl Otakar II. založil, byla Čáslav. Založil ji v roce 1264, kdy se území města nacházelo na jedné z hlavních zemských stezek spojujících Čechy a Moravu. Za vlády tohoto krále byla Čáslav povýšena na královské město. S budováním nového města pomáhal významný královský lokátor Konrád Špitálský, který měl v tomto směru bohaté zkušenosti. Přemysl Otakar II. měl zdejší obyvatele odprostit po dobu šesti let od berní, úroků a jiných břemen a cílem tohoto oproštění bylo, aby za získanou finanční úlevu opevnil lid své město a jako podporu jim daroval 200 hřiven stříbra. Po vybudování hradebního opevnění byl vstup do města umožněn čtyřmi branami, které zpevňovali půlválcové bašty. Dochovala se pouze jedna z nich, která je známá pod názvem Otakarova bašta. Již z kraje počátků města se začaly stavět i honosnější kamenné domy.

S postupem jeho působení v českých zemích, konkrétně v období 60. a 70. let 13. století, vyvrcholila jeho mocenská expanze a podmanil si kromě Čech a Moravy i Rakousy, Štýrsko, Chebsko, Korutany, Kraňsko, Vindická marka, Pordenone, Cividale a Aquileia.

V roce 1237 se dostal do střetu se zvoleným římskoněmeckým králem Rudolfem I. Habsburským díky svým mocenským ambicím. Nesouhlasil s jeho výroky a díky zahraniční izolaci a povstání určité části šlechty pod vedením Vítkovců, se Přemyslovo postavení značně oslabilo. Byl nucen se vzdát a ze všech získaných zemí mu zbyly pouze Čechy a Morava. Přemysl se pokusil o zvrát tohoto vývoje, avšak jeho snažení vyústilo porážkou v bitvě na Moravském poli, ve které padl.

2.5 Jan Žižka

Život, vliv a činy husitského vojevůdce Jana Žižky v Českých zemích jsou velmi rozsáhlou kapitolou. Během svých tažení zanechal nemalou stopu i v královské Čáslavi.

Stručně o životě Jana Žižky. Narodil se v Trocnově na svobodném statku. Již jako dítě přišel o oko, ale příčina jeho zranění není známá. Ve svém dospívajícím věku pracoval na polích a nikterak se svým způsobem života nelišil od lepších sedláků v okolí. Ve svých dvaceti letech se oženil a narodila se mu dcera. Jeho majetek začal ztrácet na hodnotě a Žižka se opakovaně zadlužoval.

FROLÍK, Jan. Čáslav - místo pro život : svědectví archeologie / Praha : Set out, 1999 -- 72 s. ISBN 80-86277-04-6 (str. 66.–67.)

Nakonec byl nucen rozprodat svůj veškerý majetek a polnosti. Od jeho složitého životního období až do roku 1409 nebylo o jeho životě takřka nic zaznamenáno. Jeho jméno se objevilo až v souvislosti drobné války proti Rožmberkům, kde se začal učit boji. Téhož roku vystavil král Václav IV. Žižkovi amnestní list. Šlo tak zřejmě o jeho dřívější zásluhy, které nebyly zaznamenány. Jan Žižka však tímto udělením mohl vstoupit do královských služeb.

Mezi lety 1411-1412 začal sloužit u královského dvora v Praze ve funkci vrátníka. Právě v Praze začal růst jeho bojovný život. Později odcestoval do Plzně, kde díky jeho vozové formaci dosáhl své první známé vítězné bitvy.

Žižkův život měl své velké vzestupy i pády a o jeho působení ve věcech válečných je dochován obsáhlý záznam. Jako husita se účastnil zejména husitských válek a byl označován za neporazitelného. Mezi nejznámější bitvy patří například bitva u Kutné Hory, Sudoměře, Hořic nebo na Vítkově.

S Čáslaví je spojován zejména v souvislosti Čáslavského sněmu, který zasedal roku 1421 v kostele sv. Petra a Pavla. Tohoto sněmu se zúčastnili zástupci Českého království a Moravského markrabství. Sněm zde v počátcích husitské reformace přijal Čtyři pražské články, které se po usnesení staly zemským zákonem. Sněm se skládal z dvaceti členů a kromě zástupců z vyšší i nižší šlechty a královských měst byli zvoleni i dva zástupci husitů. Jedním z nich byl právě Jan Žižka.

Zajímavostí a faktem je, že již v Čáslavi vedle sebe seděli utrakvisté a katolíci a to mělo dopad na porevoluční situaci. Z původně husitských sněmů vzniklo v roce 1434 fórum, na němž konfesijní příslušnost nebyla limitujícím faktorem. Prioritou byl prospěch české země a jejích obyvatel. *Čáslavský sněm tak stojí u kořenů českého politického stavovského systému a lze v něm oprávněně shledávat demokratizační náboj, typický pro tehdejší evropské společenské a politické procesy.*

V současné době je v Čáslavi po Janu Žižkovi pojmenováno náměstí Jana Žižky z Trocnova. Je na něm umístěn jeho pomník ztvárněný sochařem Josefem Václavem Myslbekem a Žižkovi údajné ostatky nalezené v útrokách kostela sv. Petra a Pavla, jsou spolu s jeho bojovnými předměty uloženy v Žižkově síni na zdejší radnici.

Obrázek 2.: Čáslavský sněm, Alois Vraný

<https://husitstvi.cz/rejstriky/rejstrik-osob/jan-zizka-z-trocnova-kalicha/>

ČORNEJ, Petr. *Jan Žižka: život a doba husitského válečníka*. Praha: Nakladatelství Paseka, 2019. ISBN 978-80-7432-990-6. (str. 41., 386.)

2.6 Kostel sv. Petra a Pavla

Podoba dnešního kostela sv. Petra a Pavla je výsledkem několika set leté historie, která započala již v 11. století, tedy ještě před založením královské Čáslavi Přemyslem Otakarem II. Jako první stál na současném místě románský kostelík sv. Michala a vznikem této stavby si tehdejší pánové z Chlumu nárokovali své území. V dobách zakládání města se kostel stal výchozím bodem, který udával rozložení náměstí. Byl obklopen hřbitovem a kamennou zdí se vstupní branou směrem do centra města. Později se rozhodlo o vybudování nového většího chrámu. Zatím však vzniklo pouze presbyterium, které se kolem poloviny 14. století rozrostlo o trojlodí a vybuďovala se zde i kaple Panny Marie Bolestné. Sv. Michal tak splynul s novou větší stavbou. Už tehdy byl kostel pravděpodobně vysvěcen ke cti sv. Petra a Pavla. První stavba věže byla plánovaná již kolem roku 1400, ale proběhla později a to mezi lety 1491-1506. Důvodem zdržení byly tehdy probíhající husitské války, díky kterým došlo v kostele k požáru, který však přinesl kostelu následné rozšíření o tři klenební boční pole na severní lodi.

Po druhém požáru roku 1522 se kostel dočkal pozdně gotické přestavby. Upravila se přední část západního průčelí s portálem. Uvnitř byla vystavěna kruchta, schodiště a hlavní římsa. Přestavba byla dokončena v roce 1539 novou stanovou střechou.

Kostel sv. Petra a Pavla si zažil i další požáry, významné události a razantní přestavby.

Dnešní podoba kostela pochází z let 1910-1911 o kterou se zasloužil architekt Kamil Hilbert. Mezi významné události, které kostel sv. Petra a Pavla provázejí, patří například vznik a zasedání Čáslavského sněmu či nalezení ostatků Jana Žižky v zazděném výklenku v podvěžní kapli.

V současné době je kostel se svou 88,5 metrovou věží dominantou města, umožňuje výhled do široké krajiny a aktivně v kostele působí farář Dmytro Romanovský.

Obrázek 3.: Kostel sv. Petra a Pavla v Čáslavi

CÍSAŘOVÁ, Jitka - Rané realizace Kamila Hilberta – kostely sv. Štěpána v Kouřimi a sv. Petra a Pavla v Čáslavi 2. 2013 (str.3)

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_svatého_Petra_a_Pavla_\(Čáslav\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_svatého_Petra_a_Pavla_(Čáslav))

2.7 Otakarova bašta

V dobách opevňování Čáslavi (1330-1340), byly kromě mohutných kamenných hradeb, které dosahovaly výšky až 15. metrů, stavěny i věže a bašty.

Jednou z těchto mohutných částí opevnění je i dodnes zachovalá věž válcovitého tvaru na jihozápadní straně města. Dnes ji známe jako Otakarovu baštu, která zdobí konec pěší zóny cestou z náměstí do nového města.

Historicky byla součástí tzv. Brodské brány, která představovala unikátní ukázkou městského obranného systému francouzského typu. Tato kulisiní brána prošla v 1. pol. 16. století úpravami a k jejímu zboření došlo v roce 1802. Dochovaná Otakarova bašta sahá do výšky 22 metrů a její průměr činí její třetinu. Vchod do bašty byl původně přístupný pouze z ochozu. Ke změně došlo novogotickou úpravou obohacenou novým vchodem z ulice.

V roce 1883 proběhly poslední, nyní již pseudogotické úpravy, díky kterým má svou dnešní podobu. Svůj původní obranný záměr však s postupem doby ztratila a dnes slouží jako městská vyhlídková věž.

Obrázek 4.: Otakarova bašta, zachovalá část tehdejší Brodské brány

FROLÍK, Jan. Čáslav - místo pro život : svědectví archeologie / Praha : Set out, 1999 -- 72 s. ISBN 80-86277-04-6 (str. 66.–67.)

<https://www.kudyznudy.cz/aktivity/otakarova-basta-soucist-mestskeho-opevneni-v-cas>

2.8 Dusíkovo divadlo

Čáslavské Dusíkovo divadlo patří nezpochybnitelně mezi nejstarší a nejvýznamnější divadla naší země. Započetím jeho stavby v roce 1867 se stalo čtvrtým nejstarším a prvním „venkovským“ kamenným divadlem v Čechách. V porovnání s ostatními čáslavskými stavbami má Dusíkovo divadlo bezesporu nejbohatší a nejpohnutější historii.

Za zásluhou jeho vzniku stojí čáslavští ochotníci, kteří chtěli zhmotnit svou myšlenku o stálém místě, které by bylo srdcem kulturního života. Právě v roce 1867 začali s realizací a svou důvěru svěřili do rukou stavitele Josefa Spudila, který dal divadlu novogotický ráz doplněný neorománskými prvky. Budova divadla byla současně pomníkem slavnému čáslavskému rodáku, preromantickému hudebnímu skladateli a klavírnímu virtuosovi Janu Ladislavu Dusíkovi. Jeho památeční deska vyrobená z pískovcového kamene, je dodnes umístěna nad bývalým hlavním vstupem.

Jak s oblibou říkala dlouholetá ředitelka Dusíkova divadla Eva Albrechtová: „Když v květnu 1868 František Palacký, Bedřich Smetana a další významní mužové poklepávali na základní kámen pražského Národního divadla, v Čáslavi už probíhaly dokončovací práce.“

Divadlo se poprvé slavnostně otevřelo veřejnosti v roce 1869. Tento významný okamžik byl doprovázen hrou Františka Jeřábka s názvem „Cesty veřejného mínění“.

S divadlem se pojí i dvě nešťastné události, které měl na svědomí rozsáhlý požár. První vypukl v roce 1911. Požár se však povedlo rychle uhasit a škody způsobené ohněm se rychle vrátily do původního stavu. Zároveň proběhla i první rekonstrukce, ve které došlo k výměně dřevěných konstrukcí za železobetonové, byly vestavěny široké galerie včetně lóží, velkého balkónu či provaziště.

Druhý požár již neměl tak šťastný konec. Vypukl v noci na Nový rok 1923 a zprvu se zdálo, že se jej podaří uhasit. Nedostatkem vody k hašení se oheň dostal pod plechovou střechu a začal ničit trámoví budovy. Když už bylo zřejmé, že se divadlo nepodaří zachránit, vběhli čáslavští ochotníci s vojáky čáslavské základny do šaten divadla a posbírali poslední předměty, které se daly zachránit. Nad ránem došlo k propadu a zřícení střechy sálu. Shořelo jeviště, hlediště, veškeré elektronické zařízení, foyer, kulisy i vybavení. Z Dusíkova divadla zbyly pouze čtyři holé zdi a železná konstrukce galerie. Ihned po ničivé události se sešla správní rada divadla a rozhodla se, že nechá divadlo obnovit na jeho původních základech.

Dostupné z:

<https://www.letoulky.cz/trasy/architektura-a-umeni/architektura-1-100-150-let/dusikovo-divadlo/>

<https://www.theatre-architecture.eu/cs/db/?theatreId=139>

Osud divadla zasáhl místní obyvatele, lid z okolí a především ochotnické divadelní spolky, kteří začali sbírat finanční prostředky a dary. Díky jejich obrovskému odhodlání a pili se s rekonstrukcí divadla začalo již v červnu roku 1923. Pro návrh na obnovu zvítězil projekt architektů Josefa Skřivánka a Václava Svobody. Zdobné prvky se nesly v duchu doznívající secese s prvky stylu art deco.

Dusíkovo divadlo se dočkalo svého znovuotevření v březnu roku 1924 za doprovodu slavnostního představení Jiráskovy Lucerny. Do Čáslavi se sjížděli i herci z hlavního města a hráli zde osobnosti jako Jaroslav Kohout nebo Jan Pivec.

Poslední rekonstrukce a dostavba proběhla v letech 2011-2012. Rekonstrukce proběhla pod vedením Aleše Buriana ve spolupráci s Radkou Neumanovou. V roce 2016 se pokračovalo dílčími opravami fasády a foyer.

V průběhu roku 2021 pak proběhly stavební úpravy hlavního sálu. Díky těmto zásahům získalo divadlo nejen Novou scénu (svou třetí), ale potvrdilo i status divadla jako živého organismu, který se neustále kulturně i stavebně rozvíjí.

Obrázek 5.: Dusíkovo divadlo

Dostupné z:

<https://www.letoulky.cz/trasy/architektura-a-umeni/architektura-1-100-150-let/dusikovo-divadlo/>

<https://www.theatre-architecture.eu/cs/db/?theatreId=139>

2.9 Městské muzeum

V roce 1884 bylo v Čáslavi založeno jedno z nejstarších venkovských muzeí v Čechách. Projektantem této novoklasicistní stavby se stal František Tetřev a jejím stavitelem byl František Skřivánek. Muzeum mělo zpravidla vlastivědný charakter a soustřeďovalo se zejména na dokumentaci přírody a společnosti místního regionu.

Iniciátorem výstavby čáslavského muzea byl vůbec první vlastivědný spolek Včela Čáslavská, založený roku 1864. Jeho členové podnikali vůbec první archeologické výzkumy v Čáslavi a jejího okolí. V muzeu pak následně uchovávali své nálezy a sbírky.

Velmi rozsáhlou sbírku přírodovědných exponátů, která je v Čáslavi vystavována dodnes, daroval i Josef Kaunický. Tento muž však byl prostým klavírním technikem a do své sbírky vložil veškeré své životní úspory. K rozhodnutí o darování jeho rozsáhlé sbírky muzeu ho přivedl jeho životní sen, kterým bylo zbudování muzea jakožto vzdělávací instituce.

Vstupní průčelí člení trojice mělkých rizalitů zvýšených o atiku. Prostřední částí dominuje zdobený vchod, nad nímž je umístěn balkón s kovanou bombírovanou mříží. Na úplném vrcholu vyčnívá velká osmiboká kopule, která nese symbol zlacené svatováclavské koruny. Interiéry muzea jsou bohaté a reprezentativně zdobené malířskou prací Aloise Václava Vraného. V muzeu jsou k vidění zejména přírodovědecké exponáty, které jsou vystaveny v dobových vitrýnách, ale také pravěká, archeologicko-historická nebo národopisná expozice.

Od roku 2018 je právě mobiliář inspirovaný tehdejší výstavní praxí Britského muzea prohlášen za kulturní památku.

Obrázek 6.: Městské muzeum Čáslav

Dostupné z:

<http://www.vcelacaslavska.eu/2022/10/>

<https://www.letoulky.cz/trasy/architektura-a-umeni/architektura-1-100-150-let/muzeum/>

3 Grafika

3.1 Pojem grafika

Pojem grafika pochází ze slova *grafein*, kdy jeho význam znamená psát či kreslit. Jedná se o označení uměleckého oboru, který se zabývá zejména tvorbou, designem, reprodukcí obrazů a dalších grafických prvků. V dnešní době je známých několik druhů grafiky a škála využití technik je pro její tvorbu velice rozmanitá a dobře funguje i vzájemné propojování. Typy grafik se od sebe liší především technikou uměleckou, tiskovou, použitým materiálem, kvalitou a záměrem.

Grafika může mít čistě umělecký záměr, kdy je výsledkem samostatné dílo, ozdobná část textů či samotná ilustrace. Dnes se s jejím využitím setkáváme i při tvorbě vizuálních prvků pro komunikaci a dalších marketingových účelů. Mezi ně patří například tvorba log, plakátů, reklam, webových stránek, samotné vizuální identity, aplikací a dalších.

3.2 Grafické techniky

Typů grafických technik je velká řada, počínaje od tradičních metod až po vyspělejší novodobé. Pro všechny typy grafiky platí rozdělení na volnou, užitou a reprodukční grafiku. Volná grafika je uměleckým dílem, které je tvořeno dle vlastní představy, myšlenky, námětu i provedení umělce. Grafika reprodukční má naopak praktický účel a je produktem, který je ovlivněný předlohou zadávajícího a ztrácí tak svou uměleckou hodnotu. Na ní se váže grafika užitá, která se také používá spíše k praktickým účelům.

Mezi tradiční výtvarné metody tvorby řadíme například kresbu, dřevoryt, linoryt, mědiryt, lept nebo litografii. Rozlišujeme u nich klasické způsoby tisku a to tisk z výšky, z hloubky a z plochy. Výsledkem je unikátní umělecká dílo, kdy je každý kus originálem.

Novodobější techniky mohou být označovány pojmem digitální grafika. Jak už z názvu vyplývá, jedná se o tvorbu grafiky za použití digitálních prostředků. V současné době je digitální grafika nejčastěji používanou technikou. S vývojem se pojí i nové způsoby tisku. Nejčastěji používaný je digitální tisk, vycházející z počítačové techniky. Dalším způsobem tisku je pak sítotisk nebo průtisk.

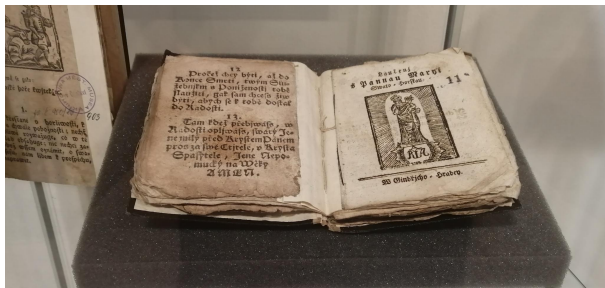
Se staršími technikami se setkáváme u konkrétních grafik, které jsou spojené s městem Čáslav. Jedná se zejména o plakátové grafiky, knižní ilustrace, pohledy, apod.

3.3 Technika tisku z výšky

U techniky tisku z výšky jde o princip, kdy umělec vyrývá či vyřezává místa, která se tisknout nemají. Odstraňuje tedy veškerý okolní materiál, který není žádoucí v souvislosti s tiskem. Tato metoda je jednou z nejstarších a nejpoužívanějších technik. Formy pro tisk mohou být z různého materiálu a mezi ty nejnámější řadíme následující.

Dřevořez

Jedna z nejstarších technik, která už z názvu napovídá, že její formu/štoček tvoří dřevěná deska. Jednotlivé řezy jsou vedeny po létech a to za použití různých typů dlát a nožů, které se od sebe liší svým tvarem a velikostí rycí špičky.

Obrázek 7.: Dřevořez jako ilustrace kramářských písní, 18./19. století

Dřevoryt

Na první ohled by se mohlo zdát, že dřevořez a dřevoryt je stejná technika. Štoček je sice také tvořen dřevěnou deskou, avšak rozdíl je patrný u stylu rytí. Narozdíl od dřevořezu se u dřevorytu ryje napříč létům. Opět se používají různé typy rydel a je možné tvořit kromě plných stop i stopy pultónové a to zajišťuje větší plasticitu obrazu.

Linoryt

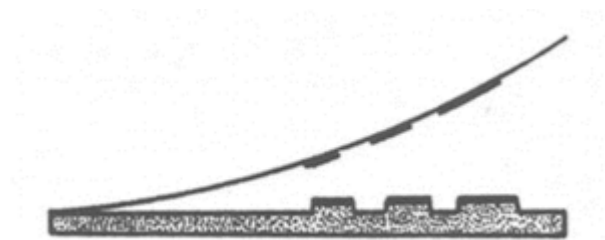
Linoryt je velmi oblíbenou technikou. Jak už název napovídá, jedná se o rytí do lina. Oproti dřevu je tato technika snazší, jelikož se jedná o měkčí materiál, který nevyžaduje tolik síly k odstranění přebytečného materiálu. Lépe se díky tomu zpracovávají i velké formáty.

Obrázek 8.: Linoryt k Žižkovy oslavy, Čáslav 1924

Kovoryt

U techniky kovorytu se jedná o trochu jiný proces. Štočkem je kovová deska, která se nejčastěji kromě mechanického způsobu zpracovává chemicky. Nejčastěji používaným materiálem jsou zinkové destičky, na které se nanáší kyselina dusičná a ta následně vyleptává plochy, které se nemají tisknout.

Obrázek 9.: Technika tisku z výšky

3.4 Technika tisku z hloubky

Tato technika je řízena opačným procesem než u tisku z výšky. Znamená to, že veškerá vyrytá místa se následně stanou tisknutelnými. K dosažení tisku se plochy většinou kovových štočků potírají tiskařskou barvou, která se dostane do vyrytých míst. Poté se plocha očistí a barva zůstává pouze v rytinách, které se následně pod tlakem lisu přenášejí na papír. Nejčastějším materiálem kovových destiček je měď, zinek, ale také železo, ocel, hliník či mosaz.

Mědiryt

Kovovými rydly se narušuje povrch měděných destiček, které jsou zcela hladké. Rytím vzniká na okraji stopy grátek a bez jeho odstranění dochází k narušení tvořené stopy při tisku. Stejným způsobem lze rýt i do oceli.

Suchá jehla

U této techniky se nepoužívají rydla, nýbrž ocelová jehla. Jehlou se škrábáním narušuje povrch štočku a k výslednému tisku je opět za potřeby tlak lisu. Nejsou používány žádné leptavé látky.

Čárový lept

Štoček se pokrývá vrstvou, která chrání místa před leptavými látkami. Krycí vrstvou může být asfalt, pryskyřice, vosk. Poté následuje rytí jehlou, která určuje místa připravená k leptání. Další příbuznou technikou je akvatinta nebo zrnkový lept. Zde se ovšem pracuje s plochou ozrněnou destičkou. Výsledek lze ovlivňovat délkou leptání či silou leptadla.

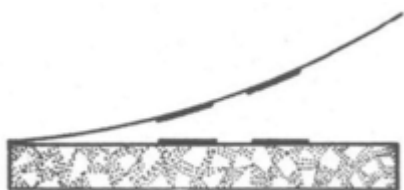

Obrázek 10.: Technika tisku z hloubky

3.5 Technika tisku z plochy

Tisk z plochy má všechny plochy ve stejné rovině. Principem tisku je mastnota barvy a vody. Nejčastěji se pro tento tisk používá technika litografie, kdy štoček tvoří litografický kámen. Tento kámen je speciálně odmaštěn a následně se na něj nanáší mastné tuše a barvy. Pro tisk se kámen s kresbou navlhčí a barva se tak uchytí pouze na mastných plochách. Do litografie patří i další techniky, které se liší technikou kresby. Například pérová, křídová a škrábaná litografie nebo autografie.

V případě že se místo kamenného štočku použije kovový, nazýváme to algrafií.

Obrázek 11.: Technika tisku z plochy

3.6 Digitální grafika

V současné době je digitální grafika nejčastěji používanou technikou. Využívá se jak při tvorbě uměleckých děl, tak i pro tvorbu reklamy, vizuální identity, webových stránek, videí, animací, her a dalších digitálních produktů. Pro tento typ grafiky existuje široká řada specializovaných programů. Mezi ty nejnámější patří například Photoshop, Illustrator, InDesign, Blender. Vždy záleží na konkrétním zaměření, ať už je to práce s vektory, fotkou, 3D grafikou, apod.

Základní digitální grafiku tvoří dvojrozměrný obraz, který lze tisknout na různých typech tiskáren. Tisknout lze i trojrozměrné objekty na speciálních tiskárnách, které jsou vázané na tvorbu v příslušném programu 3D grafiky. Webová, animační či herní grafika je pak zcela odproštěná od hmatatelného výstupu-zůstává v digitálním provedení.

4 Ilustrace

Původ slova ilustrace pochází z latinského slova „illustrare“ a v překladu jej lze definovat jako vysvětlení nebo objasnění.

Počátky ilustrace sahají až do dávného starověku, kdy nacházíme spojení s monumentálními nástěnnými malbami v egyptské a řecké kultuře. Konkrétně první kniha, která by se dala zařadit mezi první ilustrované knihy je egyptská Kniha mrtvých. Začala se objevovat i v doprovodu antických bajek. Později v období středověku se ilustrace objevovala u rukopisných knih, evangeliářů, sakramentářů, atp.

Pojem ilustrace můžeme definovat jako obrazový doprovod příběhu. Dělí se na ilustraci uměleckou a vědeckou, kdy umělecká zastupuje volně ztvárněný doprovod příběhu a vědecká zobrazuje přesné vyobrazení daného objektu k naučným účelům. Do ilustrace lze zahrnout i iniciála, která tvoří knižní výzdobu. Dále pak iluminace, která je kresebným nebo malovaným rukopisem.

Nejčastěji se s ilustrací setkáváme v knihách, ale také v časopisech, novinách a dalších tiskovinách. Tento obrazový doprovod srozumitelněji přibližuje děj, nebo oživuje text a upřesňuje čtenářovu fantazii. V minulosti se ilustrace tvořila technikou dřevorytu, rytiny nebo leptu. Časté bylo i použití kresby nebo fotografie a koláží. Dnes má zastoupení převážně kresba, malba či digitální ilustrace. Všechny typy ilustrací přináší knihám jejich jedinečné podoby.

Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Ilustrace>

4.1 Rozdělení ilustrace

Vědecká ilustrace

Tento druh ilustrace je zaměřený na konkrétní, věcné, instruktážní a názorné zpracování kresebného či fotografického zobrazení, které doprovází vědecké spisy a další naučné texty. Zakládá se na co nejbližší přesnosti a cílem je odborné texty obohatit o obrazový doprovod, který více přibližuje daná témata.

Umělecká ilustrace

Oproti ilustraci vědecké je umělecká mnohem volnější a její hlavní prioritou je vnést do literárních děl a dalších textů výtvarný zážitek. Umělec může být u svého projevu omezen pouze představou autora, ale to nebývá obvyklou potíží, jelikož je ilustrátor ve velké většině zvolen díky své dosavadní práci a osobitému rukopisu. Nejčastěji se používá technika kresby, dále pak malba a ze starších technik se jedná o dřevoryt, mědiryt, lepty nebo obrazové koláže.

Umělecká ilustrace a její funkce v knihách se dělí na několik podkategorií.

Literární

Obrazově doplňuje a přibližuje děj. Zobrazuje jednotlivé postavy, místa, věci, které jsou v knize popisovány a čtenáři se děj více přibližuje. Ilustrace mohou být pouze doplňující složkou, nebo naopak vzbuzují čtenářovi emoce.

Dekorativní

Zdobné prvky, které jsou posilující složkou výtvarné části knihy. Tento typ ilustrace může mít pouze estetickou funkci, nebo nám může přibližovat například dobu, kulturu, apod..

Propagační

Jde zejména o ilustrace, které mají pozitivně zapůsobit na potenciálního kupce knih. Používané jsou buď ilustrace z dané knihy, nebo jsou minimálně použité stejné stylizační prvky. Nejčastěji je tato kategorie uplatněná na plakátech, letácích a dalších propagačních materiálech.

VÍCH, Zdeněk. VYBRANÉ KAPITOLY O UMĚLECKÉ ILUSTRACI. Gaudeamus, Hradec Králové, 2004.

Dětská

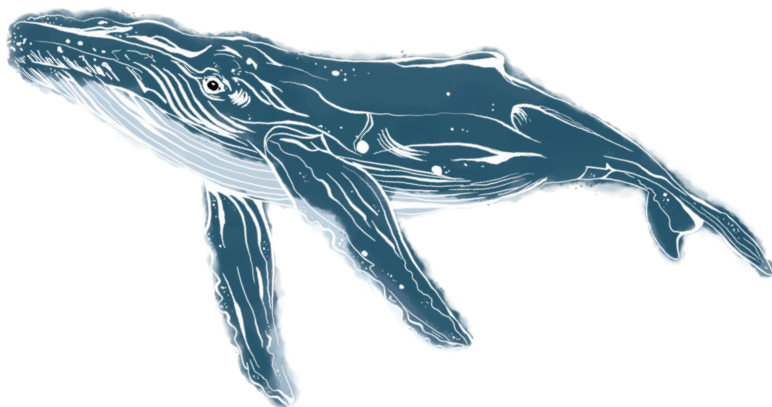
Dětská ilustrace by se dala specifikovat jako samostatná kategorie/obor. Má za úkol co nejpozitivněji zapůsobit na malého čtenáře, který je velmi náročný. U těch nejmenších čtenářů je ilustrace dominantou a je velmi hravá, barevná a častokrát i doplněná mechanickými prvky, které probouzí touhu objevovat.

4.2 Digitální ilustrace

Digitální ilustrace je jednou z novodobých technik, které se používají při tvorbě různých typů ilustrací a grafik.

Veškeré umělcovy tahy jsou zaznamenávány digitálními nástroji, které je velmi přesně převádí na digitální displej. Jak nástrojů tak i digitálních displejů je široká řada. Záleží pak na preferenci a stylu kresby umělce. U nástrojů se volí styly stop, které jsou v základu tvořeny čistou linkou a rozvíjí se do mnoha stylizací per, štětců, skvrn, atp.

Mezi další typy patří bitmapové grafické nástroje a aplikace zaměřené na vektorovou grafiku. Bitmapy určují přesnou barvu každého pixelu v lineárním a sloupcovém formátu. Vektorová grafika k vykreslení displeje spoléhá na algoritmy a matematické vzorce.

Obrázek 12.: Ukázka digitální ilustrace

Dostupné z: <https://skvt.cz/blog/75-digitalni-ilustrace>

VÍCH, Zdeněk. VYBRANÉ KAPITOLY O UMĚLECKÉ ILUSTRACI. Gaudeamus, Hradec Králové, 2004.

4.3 Zástupci české a světové ilustrace

Václav Hollar

Český barokní rytec a kreslíř, který je považován za jednoho ze zakladatelů české ilustrace. Působil v dílnách ve Frankfurtu nad Mohanem u Matthäuse Meriana, ve Štrasburku, v Kolíně nad Rýnem a v Antverpách.

Proslul jako autor mistrovských leptů volných listů či celých souborů. Nejčastěji zobrazoval přírodní motivy, městské pohledy, veduty, mapy, portréty, lidové kroje a zátiší. Jeho známým dílem je například Velký pohled na Prahu ze svahu Petřína.

Obrázek 13.: Václav Hollar, Pohled na Prahu z Petřína 1649

Michal Bačák

Michal Bačák se řadí mezi nejvýraznější osobnosti české ilustrátorské scény. Jeho práce jsou ozdobou knih, časopisů, plakátů či porcelánových sad nebo interiérů.

Studoval v ateliéru Designu výrobku II. ve Zlíně a účastnil se například stáží v Záhřebu nebo Rotterdamu.

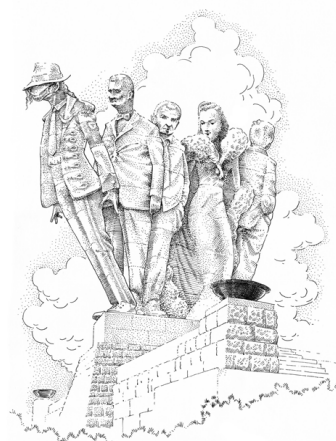
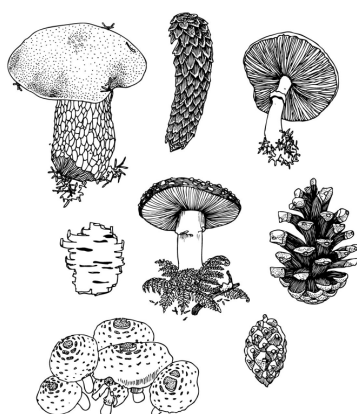
Ve své tvorbě se zaměřuje zejména na ručně kreslenou ilustraci. Typická je pro něj precizní práce s linií a detailem. Nejčastěji pracuje s folklórními, přírodními i vědecko-fantastickými motivy. Častokrát se v souvislosti s jeho prací setkáváme se zachycením drobných hříček a s fantazií.

V roce 2017 obdržel ocenění Ilustrátor roku 2016 v Czech Grand Design, které udělují organizátoři pražského Designbloku společně s Akademií designu České republiky.

Dostupné z:

<http://hollar.cz/historie/vaclav-hollar/>

<https://michalbacak.com/portfolio/mould/>

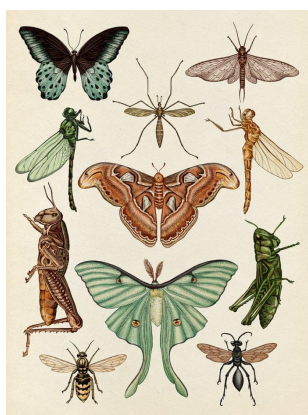
Výběr z ilustrací Michala Bačka

Obrázek 14.: Mould, 15.: Vyrobena lesem, 16.: Gottland

Katie Scott

Britská ilustrátorka působící v Londýně, je vyjímečnou detailistkou zachycující zejména přírodní motivy. Ty propisuje do ilustrací knih, plakátů, tapet a dalších předmětů detailní kresbou moderního pojetí. Její tvorba jí řadí mezi mezinárodně uznávané autory ilustrovaných knih o evoluci, zvířatech a botanice.

Ve své tvorbě používá decentní barevnost a s určitou lehkostí zachycuje reálný vzhled jednotlivých skupin živočichů a rostlin. Spolupracovala i s několika módními značkami a umělci. V České republice je známá díky své účasti na bohatě ilustrovaných knihách Botanicum, Animalium, Fungarium a dalších.

Výběr z knižních ilustrací Katie Scottové

Obrázek 17.: Fungarium, 18.: Animalium, 19.: Botanicum

5 Autorská kniha

Autorská kniha je samostatnou výtvarnou kategorií, která je svou existencí poměrně novým pojmem. Začala se rozvíjet v druhé polovině 20. století po obnoveném zájmu o tisk klasických knih. Nástup avantgardního umění vyvolal zájem o ztvárnění knih umělci, kteří je chtěli posouvat na jinou úroveň. Vznikla na základě zájmu známých výtvarníků, grafiků, spisovatelů a knihařů. Pro autorskou knihu neplatí pravidla obecného pojetí knihy. Autor si sám určuje materiál, formát i tvar. Zkrátka se neorientuje podle žádných předpisů a je čistě autorovou prací.

Autorské knihy mají podobu papírových, dřevěných, kovových či plastových souborů a jsou tvořeny na základě autorské volnosti. Kniha je tak prostředkem, kterým autor vyjadřuje svůj umělecký záměr, obsah, formu, estetický vzhled od ilustrace po obal knihy. Největší důraz je kladen na estetickou hodnotu, nikoliv na textovou.

5.1 Autoři zabývající se autorskou knihou

Julie Kačerovská

Mladá umělkyně, která vystudovala Fakultu výtvarných umění v Brně, konkrétně obor Umění ve veřejném prostoru a umělecký provoz. Ve svých autorských knihách se zaměřuje na vztah objektu k prostoru. Její práce je typická tím, že funguje jako samostatný objekt. Využívá často recyklace, kdy s pracuje se staršími knihami, které následně upravuje buď do konkrétního tvaru a podoby. Její nejúspěšnější práce je kniha s názvem Krajina papíru. Prezentovala ji na mezinárodní soutěži Evropská autorská kniha, kde mezi umělci autorských knih z celé Evropy dostala do pětice nejlepších.

Obrázek 20.: Krajina papíru, autorská kniha Julie Kačerovské

Dostupné z:

<https://www.papirakniha.info/autorska-kniha-1>

<https://vltava.rozhlas.cz/evropska-autorska-kniha-5083686>

Květa Pacovská

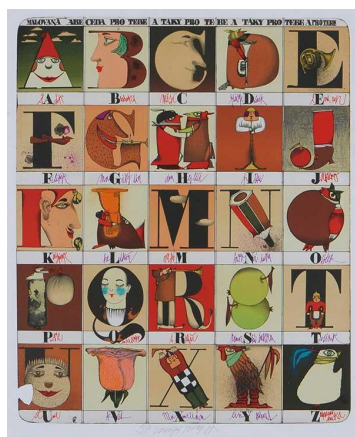
Česká malířka, sochařka, grafička a typografka byla světově uznávanou umělkyní. V roce 1945 začala studovat Střední průmyslovou školu grafickou v Praze a později navázala studiem Vysoké školy uměleckoprůmyslové obor monumentální malba pod vedením Emila Filly.

Po studiu se začala věnovat ilustraci dětských knih a časopisů. Její práce ji následně přinesly úspěch a stala se světově známou ilustrátorkou. Knihy Květy Pacovské byly překládané ve dvaceti zemích.

Její ilustrace se vyznačují smyslem pro hravost, pro experiment a vtip, a překypují výtvarnou a typografickou fantazií. Nejčastěji používá syté, výrazné barvy a to zejména červenou a modrou. Její knihy byly překládané ve dvaceti zemích

Vystavovala na mnoha společných i autorských výstavách v Čechách i v zahraničí a za svou práci byla několikrát oceněna. Například ocenění Zlaté jablko (1983) nebo cena Hanse Christiana Andersena (1992).

Práce Květy Pacovské jsou v současné době k vidění v několika galeriích České republiky i v dalších zemích.

Ukázka ilustrované typografie a knihy Květy Pacovské
Obrázek 21.: Abeceda, 22.: Autorská kniha

Dostupné z:

<https://www.pametnaroda.cz/cs/pacovska-kveta-1928>

Hervé Tullet

Francouzský výtvarník Hervé Tullet se narodil v roce 1958. Vystudoval výtvarné a řemeslné umění a svou první dětskou knihu *Comment Papa a rencontré Maman* (Jak tatínek potkal maminku) vydal v roce 1994. Později se vydal cestou ilustrátora a nyní je autorem světově známých titulů, kterých je v současné době přes čtyřicet. Tullet se věnuje zejména tvorbě dětských knih, u kterých používá široké spektrum barev a snaží se o to, aby jeho práce byla pro mladé čtenáře hravá a zábavná. Vše staví buď na úkolech, které děti během čtení plní, nebo používá různé průřezy, které vzbuzují zvědavost.

Jednou z jeho prací která mě zaujala, je stínová kniha. Všechny stránky jsou z pevného materiálu a obsahem jsou pouze průřezy, které vybízí ke hře se světlem. Právě při nasvícení jednotlivých stránek směrem na stěnu vznikají velké obrazy, které tvoří příběh. Kniha je i podle toho pojmenována jako *Hra se stíny*.

Za svou práci získal řadu ocenění.

Obrázek 23., 24.: Kniha *Hra se stíny*

Dostupné z:

<https://www.databazeknih.cz/zivotopis/herve-tullet-25408>

6 Praktická část

6.1 Volba a zpracování tématu

Ještě před samotným výběrem tématu bakalářské práce jsem věděla, že bych svou praktickou část ráda postavila na souboru ilustrací, které by tvořily hlavní obsahovou složku a vznikla tak autorská kniha. Stále jsem však nenacházela vhodné zaměření, téma či oblast, které bych se s chutí věnovala, byla by mi po osobní stránce blízká a dávala smysl. Uvažovala jsem nad možnostmi o navázání na mou semestrální práci, kdy výsledkem bylo lepoporelo s motivem velryb. Úvahu o rozšíření stávajících ilustrací jsem opustila, jelikož pro mě neměla další hlubší význam a motivaci. Po několika lepších i horších nápadech jsem se odprostita od širších úvah a své rozhodování postavila na již zmíněné osobní složce.

To mě přivedlo k místu, kde se cítím dobře, mám k němu pouto a kladně mi odpovídá na všechny priority volby. Tím místem je malé město Čáslav, ve kterém od mala vyrůstám, mám zde rodinu a přátele a jsem na něj určitým způsobem hrdá.

Mé přesvědčení o správnosti volby stále rostlo. Začala jsem vyhledávat dostupné informace, publikace a dokumenty o historii města a přišla na to, že takových věcí je velmi málo, nebo je jejich obsah několik desítek let starý. A právě to bylo posledním rozhodujícím faktorem. Oslovila jsem čáslavské historiky a archeology, kteří mi umožnili přístup k neuveřejněným dokumentům a fotografiím s obsahem historického vývoje města. Vybrala jsem z nich ta nejzásadnější témata a místa, která mají bohatou minulost a jejich vizuální podoba prošla několika fázemi.

První fází bylo studium historie města od jeho pravěkých počátků přes vznik, vývoj až po současnost. Snažila jsem se z obsáhlých souborů vytvořit stručný popis se zachováním zásadních a nejdůležitějších faktů. To následně tvořilo mou pomyslnou kostru, na které jsem začala stavět svou autorskou knihu.

Pro druhou fázi byl důležitý správný výběr dobových fotografií či nákrešů a záznamů, které později sloužili jako podklad k mým ilustracím. U architektury jsem vybrala vždy maximálně tři hlavní estetické proměny. U historicky mladších staveb pochopitelně nedošlo k tolika vzhledovým proměnám, avšak u každé z nich nehrozilo to, že by byl jejich vznik plochý a bezvýznamný. Pojili se k nim významní architekti, umělci, vědci či králové a bojovníci, kteří byli dalším motivem pro mé ilustrace.

Cílem bylo obsáhnout téma jako celek a přiblížit čtenáři čáslavskou historii jak na základě vybraných zajímavostí a konkrétních zlomových událostí, tak i ilustrativní formou pro co nejbližší představu.

6.2 Výběr technik

Při volbě hlavního technického zpracování autorské knihy jsem zprvu zvažovala, zda se vydat klasickou technikou kresby nebo zvolit jednu z digitálních technik. Nakonec jsem se rozhodla pro sobě nejbližší digitální kresbu, kterou nejraději používám zejména při tvorbě ilustrací, ale i u dalších grafických prací.

O to více jsem se však zabývala tím, jakým stylem chci svůj obrazový základ autorské knihy vést. Rozhodovala jsem se posléze o tom, zda nejít čistě abstraktní cestou. Avšak vzhledem k tomu, že jsem svou práci stavěla zejména na co nejpřesnějším přiblížení architektonických proměn a na podobě vlivných lidí působících v Čáslavi, nepřišlo mi abstraktní pojetí zcela vhodné. Zvolila jsem tedy kresebný styl, který mi umožňoval zachytit jednotlivé detaily, které byly jedním z důležitých prvků mé práce.

6.3 Proces tvorby

Jak už jsem zmínila u volby a zpracování tématu, zásadní pro mě bylo získání dobových fotografií, kreseb a dalších záznamů, bez kterých bych stěží mohla vytvářet konkrétní ilustrace do své knihy. Obdržené soubory byly velmi obsáhlé a díky tomu jsem měla dostatečný, objektivní a bohatý prostor pro výběr a nastudování jednotlivých oblastí.

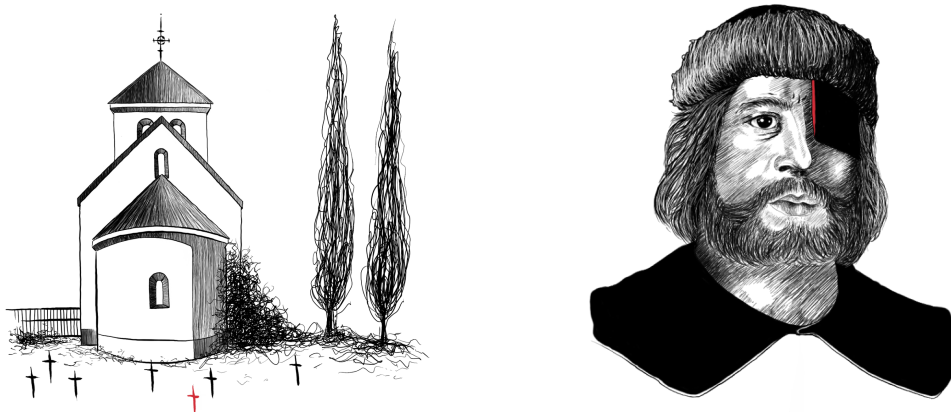
Po finálním výběru fotografií přišlo zvolení stopy štětce, kterým se stalo pero. Důvodem zvolení tohoto kresebného, digitálního nástroje bylo především to, že jeho stopa není jednotvárná. Jeho tahy nejsou svou stopou stále a tlakem lze ovlivňovat tloušťku tahu.

Celý koncept jsem začala vytvářet na mnohočetných tazích pera, aby se zachovala kresebnost.

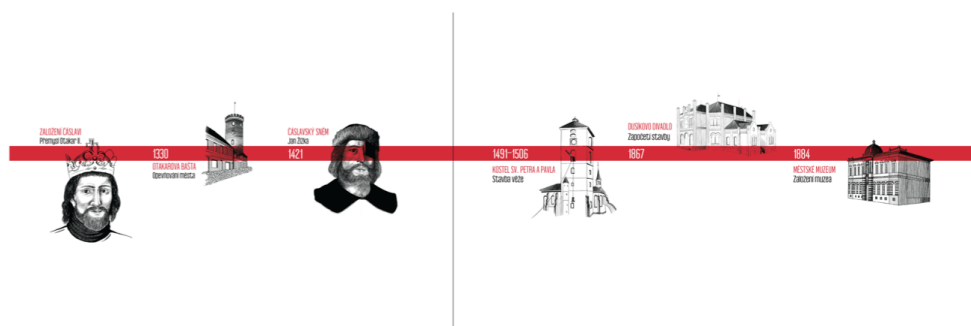
Dalším prvkem, který jsem zakomponovala do svých ilustrací, bylo použití červené barvy a její zvolení nebylo náhodné. Vycházelo z jedné z pověstí o Čáslavi, kdy za jejím založením stál datel a právě jeho zbarvení udává barevnost veškerých kreseb. Červenou barvou je vždy vybrán malý detail a jeho cílem je uchovat v podvědomí zmíněnou pověst, která je první průvodčí kapitolou autorské knihy.

U každého místa či stavby jsem následně začala s překreslováním podle předlohy a cílem bylo všechny kresby sjednotit a zároveň co nejpřirozeněji docílit jasného znázornění vývoje. U vybraných okruhů se můj zájem upínal i na jednotlivé detaily, které mě zaujaly a následně jsem je použila jako doplňující, obohacující prvek. Nejvíce zastoupené jsou jednotlivé vzory na vnitřních zdech či fasádách, znaky uskupení, erby nebo ornamenty, u kterých jsem zachovala stejný styl kresby. Má práce byla od začátku předně zaměřená na ilustrace, ale s absencí základního popisu by ztratily smysl. Vybrala jsem nejzásadnější zlomová data a události, které tvořily doprovodnou a naučnou část knihy. Mým zájmem rozhodně nebylo tvořit knihu s převahou textu, ale naopak zachovat většinovou část ilustrací, které by dostatečně sloužily pro čtenářovu jasnou představu.

Obrázek 25.: Ukázka zpracování dobových fotografií do podoby ilustrací knihy

Obrázek 26.: Ukázka zpracované předsádky a časové osy v knize

7 Realizace

Při finální realizaci bylo nejdůležitější zvolit vhodný formát knihy a správné pořadí památek a dějinných událostí, aby na sebe jednak navazovali, ale také plnili svůj účel po naučné stránce. Původně jsem přemýšlela o více rozvinutém textu, ale u první zkoušky bylo patrné, že ilustrace již nejsou v celku zcela dominantní. Zachovala jsem tedy nejpodstatnější informace u jednotlivých oblastí a následně je uchopila tak, aby ilustrace získaly prostor pro svůj účel. Stručné popisy u jednotlivých oblastí jsem několikrát upravovala a jedině s odstupem času jsem byla schopná je co nejefektivněji použít ve formě, kterou jsem se od začátku řídila. Dominantou knihy se tak stala obrazová část. Jednotlivé popisy jsem nerozdělovala, nýbrž je propojila v souvislý příběh o Čáslavi.

Dalším důležitým bodem bylo zvolení formátu. Snažila jsem se najít co nejvhodnější formát pro svou práci. Od začátku jsem chtěla svou práci držet na základě menšího a nestandardního formátu. Inspiraci jsem hledala u umělců zabývajících se autorskou knihou, ale také z vlastních sbírek. Rozhodovala jsem se mezi čtvercovým a obdélníkovým rozměrem, ale vhodnější se nakonec ukázal formát podlouhlého obdélníku. Poměrně dlouhou dobu mi zabral výběr vhodné vazby. Vzhledem převažující ilustrativní části jsem přemýšlela o leporelu, ale to ve mně vzbuzovalo převážně pocit dětské knihy. Když už byla kniha ve finální fázi, kdy byly rozdělené jednotlivé strany a zpracovaná celá kniha, následoval výběr papíru. Pro tisk samotných listů jsem zvolila přírodnější vícegramážový papír a jednotlivé složky pak sešila pevnou vazbou.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo zpracovat historii města Čáslav na základě ilustrací nejvýznamnějších vývojových událostí, staveb, panovníků a králů, kteří se o vznik města zasloužili. Práci jsem směřovala nejen na obecnou historii, ale i na konkrétní stavby, které prošly zásadní estetickou proměnou, kterou přibližují právě formou ilustrací. Jednotlivé památky jsem vybírala na základě jejich významnosti pro město v kontrastu tehdejší a současné doby.

Při získávání informačních zdrojů jsem se setkala s faktem, že neexistuje příliš mnoho knih nebo veřejně dostupných informačních zdrojů s tématem čáslavské historie. Obrátila jsem se na zdejšího archeologa a historika Mgr. Filipa Velímského Ph.D., který mi poskytl obsáhlé dokumenty ze soukromých sbírek, které obsahovaly i pro mě velmi důležité dobové fotografie.

Před samotnou tvorbou autorské knihy jsem postupně zpracovávala mnou vybrané oblasti do stručnějších informativních textů, které jsem následně použila ve své knize. Jednalo se zejména o výběr nejzlomovějších dat a událostí.

Po finálním zpracování historických textů jsem se věnovala i přímé návštěvě jednotlivých staveb a památek, u kterých jsem pozorovala zejména estetické detaily, které jsem později uplatnila ve své knize v podobě ilustrací.

Kromě historie města jsem se ve své práci věnovala především grafickým technikám, ilustraci, celkovému zpracování autorské knihy a zástupcům těchto kategorií. Ačkoliv jsem pro své ilustrace v knize zvolila techniku digitální kresby, přišlo mi velmi důležité věnovat se i starším tradičním technikám. Jednotlivé techniky jsem řadila podle tisků a to z výšky, hloubky a z plochy.

Velkou pozornost věnuji části týkající se digitální grafiky, ilustrace a autorské knihy. U digitální grafiky jsem se zabývala jednotlivými technikami, možnostmi tisku, samotným pojmem a spojitostmi s mou prací. Prioritou a dominantou mé autorské knihy jsou ilustrace zhotovené digitální kresbou a před samotným začátkem kresby předcházelo prozkoumávání získaných dobových fotografií, které byly následně zásadním vodítkem a základem správnosti pro mou následnou tvorbu. Inspirovala jsem se několika současnými i dřívějšími významnými ilustrátory světové úrovně. Jedná se zejména o Václava Hollara, Michala Bačáka a Katie Scottovou.

Stejně jsem postupovala i u nastudování prací významných tvůrců autorských knih. Díky získávání hlubších informací o možnostech tvorby autorských knih významných umělců, se mé dosavadní vědění silně obohatilo a pozitivně směřovalo mou závěrečnou práci. U tvůrců autorských knih zmiňuji tři konkrétní tvůrce autorských knih a to českou umělkyni Julii Kačerovskou, Květu Pacovskou a Hervého Tulleta. Každý z těchto autorů má svůj určitý styl a myslím si, že je díky tomu značně vidět volnost tvorby, která je pro tvorbu autorských knih specifická.

Výsledkem mé praktické části bakalářské práce je autorská kniha, která je tvořena především souborem ilustrací, které jsou zhotoveny digitální kresbou. Jde zejména o ilustraci významné

architektury a příslušných detailů. Dále pak zaznamenávám krále, bojovníky a další spojitosti s historickým vývojem města. Podkladem byly vždy dobové fotografie získané ze soukromých sbírek místních archeologů konkrétně od Mgr. Filipa Velímského Ph.D.. Kniha je tištěna klasickou formou digitálního tisku na přírodní strukturovaný papír a jednotlivé bloky jsou seskupeny šitou vazbou v pevných deskách potažených plátnem.

Závěrem bych chtěla zmínit, že jsem svou práci směřovala nejen k účelu bakalářské, ale je mým velkým přáním je, aby posléze kniha sloužila i dalším generacím pro uchopitelnější přehled o čáslavské historii. Snažila jsem se jak výběrem oblastí, které jsem následně zachycovala ilustracemi, tak i doprovodnou textovou částí co nejpřehledněji přiblížit rozmanitost historie města Čáslav. Motivací pro mě byl fakt, že takovým způsobem ještě nikdo přede mnou toto téma nezpracoval. Avšak bez starších a obsáhlých vydaných knih bych svou práci nemohla vytvořit. Doufám, že mé snažení bude i v tomto směru funkční, prospěšné a obohacující.

Seznam použité literatury

SEDLÁČEK, August. *Děje města Čáslavě*. CL Klaudy, 1874.

TOMÁŠEK, Martin. Archeologie–věda pro vědce, koníček pro amatéry, aneb možná dojde i na Lochy. *VČERA A DNES*, 2011, 117.

KREMER, Vilém Václav. Historiografie Čáslavska. Dějiny čáslavské historické a vlastivědné práce s bibliografií historie a města. Čáslav 1975, strojopis.

CIBULKA, K. O nálezu Žižkových kostí v Čáslavi 21. listopadu 1910. Čáslav: Město Čáslav [1911-1930].

KREMER, Vilém Václav. *Děkanský chrám sv. Petra a Pavla v Čáslavi*. Včela Čáslavská, 2014.

NOVÁKOVÁ, Drahomíra. *Čáslav: proměny města*. Čáslav: Město Čáslav ve spolupráci s Městským muzeem a knihovnou, 2013. ISBN 978-80-260-3823-8

SAMARA, Timothy. *Grafický design: základní pravidla a způsoby jejich porušování*. Druhé vydání aktualizované a rozšířené. Přeložil Patricie RŮŽIČKOVÁ. V Praze: Slovart, 2016. ISBN 978-80-7529-046-5.

WIGAN, Mark. *Umění ilustrace: vizuální myšlení*. Brno: Computer Press, 2010. Základy designu. ISBN 9788025129708.

KREJČA, Aleš. *Grafika*. Praha: Aventinum, 2010, 205 s. : il. ; 29 cm. ISBN 978-80-7442-003-0.

HORÁK, Ondřej. *Průvodce neklidným územím: příběhy českého výtvarného umění (1900-2015)*. Ilustroval Jiří FRANTA, ilustroval David BÖHM. V Praze: Labyrint, 2016. Magnus Art. ISBN 978-80-87260-84-5.

ČORNEJ, Petr. *Jan Žižka: život a doba husitského válečníka*. Praha: Nakladatelství Paseka, 2019. ISBN 978-80-7432-990-6.

CÍSAŘOVÁ, Jitka - Rané realizace Kamila Hilberta – kostely sv. Štěpána v Kouřimi a sv. Petra a Pavla v Čáslavi 2. 2013

FROLÍK, Jan. Čáslav - místo pro život : svědectví archeologie / Praha : Set out, 1999 -- 72 s. ISBN 80-86277-04-6

VÍCH, Zdeněk. VYBRANÉ KAPITOLY O UMĚLECKÉ ILUSTRACI. Gaudeamus, Hradec Králové, 2004.

Seznam internetových zdrojů

1. <https://www.letoulky.cz/trasy/architektura-a-umeni/architektura-1-100-150-let/dusiko-vo-divadlo/>
2. <https://www.letoulky.cz/trasy/caslavi-hrave/povesti-caslavske/o-dvanacti-datlech-aneb-kdo-caslavi-vestil-slavu/>
3. <https://www.theatre-architecture.eu/cs/db/?theatreId=139>
4. <https://husitstvi.cz/rejstriky/rejstrik-osob/jan-zizka-z-trocnova-kalicha/>
5. <http://www.vcelacaslavska.eu/2022/10/>
6. <http://hollar.cz/o-grafice/graficke-techniky/>
7. <https://www.pametnaroda.cz/cs/pacovska-kveta-1928>
8. <https://katie-scott.com>
9. <https://www.designville.cz/katie-scott>
10. <https://michalbacak.com/portfolio/mould/>
11. <https://michalbacak.com/portfolio/vyrobena-lesem/>
12. <https://michalbacak.com/portfolio/gottland/>
13. <https://vltava.rozhlas.cz/evropska-autorska-kniha-5083686>
14. https://jhkocman.cz/publikace/katalog_2016_web.pdf
15. <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/herve-tullet-25408>
16. <http://hollar.cz/historie/vaclav-hollar/>
17. <http://hollar.cz>
18. <https://cs.wikipedia.org/wiki/Ilustrace>
19. <https://skvt.cz/blog/75-digitalni-ilustrace>
20. <https://www.papirakniha.info/autorska-kniha-1>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Čáslavský Hrádek na dobové kresbě

Zdroj: Sbírký Včely Čáslavské

Obrázek 2: Čáslavský sněm, Alois Vraný

Zdroj: <http://muzeumcaslav.cz/2021/04/09/alois-vrany/caslavsky-snem-oriznuto-2/>

Obrázek 3: Kostel sv. Petra a Pavla v Čáslavi

Zdroj: <https://turistickamapa.cz/kostel-petra-pavla-caslav/>

Obrázek 4: Otakarova bašta, zachovalá část tehdejší Brodské brány

Zdroj: <http://muzeumcaslav.cz/2018/02/13/testovaci-misto/>

Obrázek 5: Dusíkovo divadlo

Zdroj:

<https://www.burian-krivinka.cz/projekt/rekonstrukce-a-dostavba-dusikova-divadla-v-caslavi/>

Obrázek 6: Městské muzeum Čáslav

Zdroj: <http://muzeumcaslav.cz/wp-content/uploads/2017/04/muzeum.jpg>

Obrázek 7: Dřevořez jako ilustrace kramářských písní, 18./19. století

Zdroj: Včela Čáslavská, Muzeum Čáslav

Obrázek 8: Linoryt k Žižkovy oslavy, Čáslav 1924

Zdroj: Včela Čáslavská, Muzeum Čáslav

Obrázek 9: Technika tisku z výšky

Zdroj: <https://wikisofia.cz/wiki/Tisk#/media/File:Vyska.png>

Obrázek 10: Technika tisku z hloubky

Zdroj: https://wikisofia.cz/wiki/Tisk#/media/File:Intaglio_printing.png

Obrázek 11: Technika tisku z plochy

Zdroj: <http://grafikpromedia.spspzlin.cz/technologie/graficke-techniky>

Obrázek 12: Ukázka digitální ilustrace

Zdroj: Vlastní

Obrázek 13: Václav Hollar, Pohled na Prahu z Petřína 1649

Zdroj:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Velký_prospekt_Prahy_z_Petř%C3%ADna#/media/Soubor:Wenceslaus_Hollar_-_Praga.jpg

Obrázek 14: Výběr z ilustrací Michala Bačáka, Mould

Zdroj: <https://michalbacak.com/portfolio/mould/>

Obrázek 15: Výběr z ilustrací Michala Bačáka, Vyrobeno lesem

Zdroj: <https://michalbacak.com/portfolio/vyrobeno-lesem/>

Obrázek 16: Výběr z ilustrací Michala Bačáka, Gottland

Zdroj: <https://michalbacak.com/portfolio/gottland/>

Obrázek 17: Výběr z knižních ilustrací Katie Scottové, Fungarium

Zdroj: <https://www.albatrosmedia.cz/tituly/62833976/fungarium/>

Obrázek 18: Výběr z knižních ilustrací Katie Scottové, Animalium

Zdroj: <https://www.albatrosmedia.cz/tituly/35080231/animalium/>

Obrázek 19: Výběr z knižních ilustrací Katie Scottové, Botanicum

Zdroj: <https://www.albatrosmedia.cz/tituly/41601153/botanicum/>

Obrázek 20: Krajina papíru, autorská kniha Julie Kačerovské

Zdroj: https://www.upm.cz/content/fck/files/2012_UPM.pdf

Obrázek 21: Ukázka ilustrované typografie a knihy Květy Pacovské, Abeceda

Zdroj: <https://artalk.cz/2012/08/27/pacovska-v-mg/>

Obrázek 22: Ukázka ilustrované typografie a knihy Květy Pacovské, Autorská kniha

Zdroj:

https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fcitarny.com%2Findex.php%2Filtratori-cesko%2Fpacovska-kveta-ilustratorka&psig=A0vVaw1BRxYWw8_ROZWXSLiE2SDU&ust=1682582588246000&source=images&cd=vfe&ved=0CBEQjRxqFwoTCJDrs96Kx_4CFQAAAAAdAAAAABAG

Obrázek 23: Hervé Tullet, Kniha Hra se stíny

Zdroj: <https://www.kidtown.cz/blog/recenze-herve-tullet-the-game-in-the-dark/>

Obrázek 24: Hervé Tullet, Kniha Hra se stíny

Zdroj: <https://www.kidtown.cz/blog/recenze-herve-tullet-the-game-in-the-dark/>

Obrázek 25: Ukázka zpracování dobových fotografií do podoby ilustrací knihy

Zdroj: Mgr. Filip Velímský Ph.D., Včela Čáslavská

Obrázek 26.: Ukázka zpracované předsádky a časové osy v knize

Zdroj: Vlastní